Ч. 255 (14.152). Львів, середа 25. вересня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 149.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-61. „ Друкарні: 29-36. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІІ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Большевики руйнують Михайлівський собор.

РИГА, КАП. На основі рішення уряду Совітської України в Києві зруйнують Михайлівський монастир, велику мистецьку памятку з XII. в. Як причину руйнування монастиря большевики подають, що монастир є перешкодою у модернізації вуличного руху Києва.

Італійські контрпропозиції незгідні з основами Ліґи Націй.

ПАРИЖ, 24. 9. ПАТ. Сент Бріс у департаментальнім виданні „Журналю" повідомляє з Женеви, що італійські контрпропозиції не можна погодити з засадами Ліґи Націй, ані теж з найповерховнішою інтерпретацією суверенности Абісинії. Всі члени комітету пятьох є однозгідні щодо того, що не можна піти по лінії італійських контрпропозицій.

На яких умовинах Італія зречеться війни?

РИМ, 24. 9. ПАТ. Італійські політичні кола заперечують усі поголоски про контрпропозиції, які мав Альойзі предложити комітетові пятьох. Не зважаючи на те, вся вчорашня пополуднева преса оголошує в кореспонденції з Женеви й Льондону зміст тих контрпропозицій. „Трібуна" пише, що на ті контрпропозиції, що є в італійській відповіді, має складатися 8—9 точок, які можна зясувати в таких чотирьох засадах: 1) повне розброєння абісинського війська та контроля Італії над ним; 2) Італії повинні заґарантувати участь в іменуванні дорадників неґуса; 3) Абісинія мусить відступити Італії території на захід від Адіс Абеби, щоб получити Сомалі з Еритреєю; 4) доступ до моря для Абісинії через італійську територію.

Абісинія годиться на пропозиції комітету пятьох.

ЖЕНЕВА, 24. 9. ПАТ. Відповідь абісинського уряду на пропозиції комітету пятьох, що її оголосили вчора ввечорі, підкреслює, що абісинський уряд готовий негайно зачати переговори на основі пропозицій комітету. Абисинський уряд з великим задоволенням взяв на увагу засади, якими руководивсь комітет пятьох та заявляє, що хоче співпрацювати з Ліґою, щоб увести її припоручення в життя. Абісинський уряд є теж готовий погодитись на територіяльні зміни, що їх пропонує В. Британія й Франція.

Чергові переговори з абісинським послом.

ЛЬОНДОН, 24. 9. ПАТ. Хоч трансакції Леона Чертока мають приватний характер англійська влада уважно слідкує за ходом переговорів Чертока з абісинським послом у Льондоні Мартеном, щоб упевнитись, що у ту справу не є замішані англійські капітали.

Пізно ввечорі стало відомим, що д-р Мартен і нюйорський біржевий меклер Черток заключили тимчасовий договір у справі концесії на приватних теренах д-ра Мартена. Черток їде нині до Ню Йорку й за 3 тижні вернеться до Льондону, щоб остаточно підписати договір.

Італія приспішує транспорти до Східної Африки.

НЕАПОЛЬ, 24. 9. ПАТ. Італія приспішила транспорти військ і воєнних матеріялів до Східної Африки. 2.000 вояків відплило вчора. В чотирьох найближчих днях відпливе з Неаполю 17 кораблів. 5 з тих кораблів забере около 10 тис. вояків.

РИМ, 24. 9. ПАТ. На покладі корабля „Льомбардія" відплило передучора з Неаполю 3 і пів тис. людей. Війська, що відїздили, прощав престолонаслідник кн. Гумберт. Вчора на кораблі „Сицилія" відплило знову 2.100 людей.

Абісинія хоче позички на зброєння.

ЛЬОНДОН, 24. 9. ПАТ. В інтервю з кореспондентом „Таймса" абісинський цісар заявив, що хотів би дістати від Великої Британії позичку на зброєння. Суму позички окреслилиб у спеціяльних переговорах у Льондоні. Таку позичку абісинський уряд забезпечив би на урядових акціях французько-абісинської залізниці та на урядових монополях.

Совіти підтримають Анґлію у протиіталійських санкціях?

БУКАРЕШТ, 24. 9. ПАТ. Преса повідомляє, що румунську владу повідомлено про те, що совітську чорноморську фльоту, зложену з 15 одиниць, переносять на Середземне Море. Мета цих перенесин невідома. Всеж преса здогадується, що мають вони на меті підтримати анґлійську фльоту, коли вона застосовуватиме натиск на Італію.

Британський амбасадор у Мусолінія.

РИМ, 24. 9. ПАТ. Шеф італійського уряду приймав у понеділок увечорі британського амбасадора сер Еріка Друмонда. Розмова тревала більш як годину. Сер Друмонд, що в останніх часах говорив тільки з державним підсекретарем Сувічем, вручив премієрові Мусолініві особистий лист анґлійського міністра закордонних справ.

Ляваль не хоче совітських гостей у Франції.

ПАРИЖ, 24. 9. ПАТ. „Ле Журналь" повідомляє, що премієр Ляваль, не зважаючи на поважний натиск представників лівих партій а навіть лівих міністрів, рішив удержати в силі видану мін. внутр. справ заборону виїзду до Франції совітським делеґатам, що хотіли приїхати на конґрес комунізуючої унітарної конфедерації праці. Той конґрес зачне свої наради нині разом з конґресом ґенеральної конфедерації праці. Ляваль не подався навіть перед загрозою димісії одного з лівих міністрів і з цілою енерґією підтримав виданий розпорядок та додав, що на кордоні видасть відповідні розпорядки на випадок, якби совітські делеґати, не зважаючи на заборону, хотіли продістатись до Франції.

Присилайте передплату!

По виборах.

Львів, 24. вересня 1935.

Кінцеві підсумки виборів до польських законодатних установ для нас такі: 14 послів, у тому 13 членів Українського Національно-Демократичного Обєднання, 3 сенатори з вибору, в тому 2 члени У.Н.Д.О. і два сенатори з номінації президента Річипосполитої (д-р А. Горбачевський та інж. Юл. Павликовський), оба члени У.Н.Д.О. Таким чином нова Українська Парляментарна Репрезентація матиме 19 членів (14 послів і 5 сенаторів). Числом ця Репрезентація повинна була бути більша на два члени (один посол та один сенатор), але над цим не бажаємо тут спинятися, бо це в даних обставинах не найважніше. Далеко більше ваги і значіння набирають по виборах завдання нової Репрезентації. А вони дуже великі та відповідальні.

Нова наша Репрезентація обовязана не тільки обороняти на парляментарному терені права і надбання українського народу, але й виявляти постійно ініціятиву в напрямі поширювання його прав і збільшування дотеперішніх надбань. Вона не може своєю політичною працею ніяк обмежуватися виключно тільки до зберігання status quo, як цього бажає собі якийсь примітивний публіцист із провінціонального тижневика „Український Бескид". Колиб завданням нашої національної політики в Польщі мало бути тільки зберігання status quo, — тоді краще булоб узагалі ніякою політикою не займатися, ніяких національно-політичних аспірацій не тільки не плекати, але й не мати, а вступити в сліди т. зв. певнівців на Волині та „восхваляти" теперішній status quo, при якому на Волині наприклад нема ніодної державної середньої школи з українською мовою навчання, а народніх початкових державних шкіл з українською мовою навчання є всього аж три чи може тепер уже тільки одна. З такого фактичного стану на Волині певнівці вповні вдоволені і пишуть та виписують цілі оди на тему безконкуренційно-ідилічних тамошніх відносин.

Українська національна політика в Польщі, яку буде вести нова наша Репрезентація, ніколи не може задовольнятись такими „осягами" і „здобутками", як той status quo, при якому розпочато політичну акцію над нормалізацією польсько-українських відносин у Польщі. Бо завданням реальної політики є не тільки обороняти, але й здобувати. І саме в напрямі здобування мусить бути наставлена вся політична праця нової Репрезентації. Обсяг праці та заінтересування наших нововибраних послів і сенаторів мусить бути великий. Не тільки злободневні справи будня й пекучі справи, що їх викине на арену само наше льокальне життя, але й великі національно-політичні українські аспірації мусять усе стояти на овиді нових наших репрезентантів. І тільки під знаком цих великих національних аспірацій можна розвязувати й вирішувати злободневні пекучі потреби й вимоги національного українського життя.

Крім того нова наша Репрезентація має важні і відповідальні обовязки в краю. Вона мусить присвятити пильну увагу організаційним і політично- та громадсько-виховним справам українського населення, зокрема українського селянства, міщанства та робітництва. Наше населення при останніх виборах дало доказ неабиякого політичного вироблення та громадянської зрілости. але, не зважаючи на це,

над ним треба ще багато працювати, щоби зро-
бити його відпорним на всякі посторонні, роз-
кладові під національним оглядом, впливи.
Ясно, що до такої праці серед населення по-
кликані саме наші посли і сенатори. Безпере-
ривний їх звязок із населенням, безупинна опі-
ка над його потребами, постійна організаційна
праця серед нього можуть бути найкращою за-
порукою того, що це населення і надалі буде
кріпнути під національним оглядом, що буде
мати повне довіря до свого проводу, що буде
його шанувати та його доручення щиро і свідомо виконувати.

Коли нова Репрезентація буде якслід вивязуватися із цих завдань, то вона виконає свою ролю і місію вповні та віддасть таким чином українській національній справі неоцінену прислугу.

НЕ ТУДИ ДОРОГА!

(На розвагу абсольвентам середніх шкіл і батькам).

Перед кількома днями ми читали у польських часописах алярм, що цього року значно понизилося число нововступаючих до львівського університету. Підчеркнено це, як застрашаючу появу.

Так пишуть поляки, що мають численну інтелігенцію та тисячі молоді по університетах у краю і за границею. Тимчасом у нас являється в „Ділі" (ч. 250) передовиця п. н. **„Змарнований час і гріш". Абсольвентам середніх шкіл і батькам під увагу"**. Цей „змарнований час і гріш" це на підставі змісту передовиці видатки на високу освіту нашої молоді, а мотивовано воно тим, що — мовляв — покінчення високих шкіл не дає хліба, тож „хай освіту для освіти" добувають одиниці, „що мають змогу собі на це дозволити".

З таким становищем не можемо ніяк погодитися, бо у нас майже нема людей, що могли би для самої науки вчитися, а з другої сторони ним тамуємо доплив здібної молоді з незаможних верств, чого не робить ніякий нарід, який вірить у свою будучність.

Зупинювати молодь від високих студій — це у нас річ дуже небезпечна, бо і так наша молодь пропорціонально до числа нашого населення, дуже мало з них користає через ріжні утруднення, брак фондів та недоцінювання батьками науки. Тому мабуть ніколи не будемо мати відповідної скількости інтелігенції. До того, будучи послідовним, треба би молоді відраджувати також загально-освітніх середніх студій, як таких, що підготовлюють до університету, отже хіба зовсім спускаймося на дно! Прецінь порада, щоби по матурі йти вчитися варити або продавати яблука, виглядає на глум, бо до того не треба середнешкільної та взагалі загальної освіти! Так скаже наш пересічний громадянин і так зрозуміє ту пораду. Я цілими роками пропагую думку, щоби ми бралися до практичної праці, як своєчасно і після покінчення фахових студій, себто після скінчення всенародньої загально-освітньої і середньої фахової школи. Такий молодець не буде почуватися здеклясованим, хоча буде продавати яблука, а що найважніше, буде до того хіба краще підготований, як покінчений гімназист.

Та найважніше те, що **у нас не повинно бути безробіття для високошкільної молоді**, навпаки, у нас стане праці для всіх, якщо будемо триматися засади, що відповідна людина має бути на відповідному місці і будемо все і всюди **обсаджувати посади відповідно кваліфікованими людьми**. Правда, самі студії не вистануть, треба ще й практики, тож обовязком старших громадян помогти молоді цю практику відбути, даючи їй поради і вказівки. Якщо ми добули собі практичне знання у своїй установі, нераз її коштом, бо на ній експериментували у початках, то просто нашим обовязком є передати його далі і постаратися за своїх помічників та наслідників, а не нарікати, що у нас „нема людей" (бо й таке часто чуємо, хоча маємо безробітних високошкільників). По-друге, мусимо переводити послідовно гасло **„свій до свого"**, але не односторонно, тільки з взаємністю, себто, коли вимагаємо, щоб усі купували наш продукт чи товар, яким торгуємо, щоби давали нам роботу, щоби підтримували свої установи і т. і., то рівночасно ми, як продуценти, купці чи урядовці установ, повинні все лікуватися у своїх лікарів, засягати правної поради (тої за гроші, а не по знайомству!) у своїх адвокатів, будувати хати у своїх інжинірів, одягатися у своїх кравців, посилати дітей до своїх шкіл, купувати у своїх шпитиках і т. д.

Що під тим оглядом ми часто грішимо, починаючи від наших найвищих достойників, що ...оть від нас почести і хліб, до найменшої братії, сірої селянської маси, це хіба надто добре відома правда, щоб над нею розводитися ширше. Якщо те явище зміниться на ліпше і ми не будемо шукати викрутів, що „маю довіря якраз до чужого лікаря" (до свого теж, але даром), що „живу добре з чужим будівничим" або „тільки цей кравець чи кравчиня шиє добре на мою фігуру", або що „у чужій школі лекше дістану місце" чи „наука трохи дешевша", то у нас безробіття не буде. Не буде, бо ми рішуче не маємо за багато адвокатів, лікарів, інжинірів, ремісників, фабрикантів, купців і т. п. Треба тільки, щоби вони всі взаємно собі допомагали, а всім буде добре вестися.

Вкінці, усі мусимо взаємно помагати в добуванні праці. Безробіття викликало у світі легковажне відношення супроти безробітних та їх використовування. І в нас можна доглянути те жалогідне явище. Тимчасом ті щасливці, що працю мають, повинні ставитися з увагою і співчуттям до тих, що її шукають. Не вистане написати на дверях: „посад нема", але треба подумати, як їх придбати, чи то дорогою поширення агенд установи, чи поділом функцій і доходів, хоча би навіть з деякою нашою втратою (хай тільки нам не здається, що все і всюди ми незаступні!), щоби більше людей хлібом обділити, а не намагати надчисельними годинами і комулюванням обовязків і посад. Також не личить тим, що самі сидять на посадах, викладати безробітним, що „повинні самі творити собі варстати праці", бо не кожний до того надається та часто не має на це засобів. Тож замість викладати про самостійність, треба подумати, як безробітному помогти, особливо, коли такий ментор сам колись від тієї „самостійности" втікає на готову посаду!

Пригадую собі два такі образки: При поїзді юрба. Крізь неї перетискається жид, добуває місце у вагоні, сідає, але відразу займає пакунками ще два місця і на всі боки розглядається за своїми та кличе, щоби місця займали, хоча це зовсім чужі йому люди, але жиди! Другий образок теж з дороги: Всідаю з родиною до поїзду, на коридорі стоїть панок з дітьми та на наш вид кличе їх до купе, „бо займуть нам місце", хоч у купе сиділа тільки його жінка, а з нашої розмови бачив, що ми земляки.

Таке у нас часто буває: добре, що сам сів, про другого байдуже, тому ми такі бідні, бо не солідарні. Тож у цій скруті помагаймо собі взаємно, навіть трохи стиснімся, а всі сядемо, бо нас ще не так багато! Тільки не відштовхуймо один одного, а подаймо братові помічну руку в потребі. Може він колись віддячить нашим дітям, а в кожному разі нація на тім зискає, коли буде мати менше голодних.

Не можемо не вважаючи на всі трудноші вирікатися державних і самоуправних посад, бо це не тільки не найгірший кусник хліба, але нагода помогти народові. Навіть найменший урядовець може робити добро народові, не спроневірюючись своїм обовязкам, тож треба нашим впливовим людям, особливо парляментарним представникам, усіх зусиль ужити, щоби наших людей на тих місцях примістити, бо урядовець тримає частину влади в державі. Справа це нелегка, але теж не така безнадійна, як у нас представляється. Треба тільки хотіти, але так правдиво, цілою душею, як для рідної дитини за місце старатися. Розуміється, думаю про тих, які зпоміж нас мають бодай деякий вплив і значіння. А такі є: прецінь таки час до часу наші люди дістають у прилюдній службі місця. Правда, лекше на чужій, ніж на рідній землі, але остаточно і там можуть бути хосенні, підтримуючи рідні установи своїми засобами, працюючи пером для своїх видань, та своєю поведінкою і працею добуваючи добре імя для свого народу у чужих.

Я не маю претенсій, що я вказав на всі можливости праці для нашої молоді і буду радий, як дискусія піде далі та викаже, що не є так безнадійно, як це видається не тільки авторові згаданої передовиці „Діла". Наразі хотів би я додати бадьорости й заохоти нашій молоді, що вступає до високих шкіл з вірою, що ті школи допоможуть їй добути краще завтра для себе і свого народу.

Д. Коренець.

*

Від Редакції.

З приємністю містимо статтю відомого українського педагога й культурного та господарського діяча, дарма, що його уваги звернені проти нас. Однак маємо враження, що частина полемічних виводів ш. Автора полягає на непорозумінні; частинно знову вони вриваються у відчинені двері. І так 1) ніколи ми не виступали проти загальної освіти, яку завжди вважали і вважаємо підставою світогляду і знання інтелігентної людини; 2) факт із продажю яблук інжинірами та куховарською службою абсольвенток фільософії подавали ми як яскравий приклад не тільки на істнуюче безробіття, але й на неправильний і життево недоцільний вибір школи (ми казали виразно про вивчення садівництва чи про школу домашнього господарства: одно і друге не виключає, а доповнює загальну середню освіту); 3) ніхто ніколи не тільки не вирікається державних і самоуправних посад, але навпаки, при всяких політичних розмовах, ведених колинебудь з польською стороною, справа допущення фахово освіченої української інтелігенції до державних посад є одною з перших і найважніших українських вимог, — і це така самозрозуміла річ, що й для ш. Автора не повинна бути тайною.

А проте, будучи якнайдальше від настроїв дефетизму, виступаємо теж проти надмірного оптимізму. „Нагоди", про яку говорить ш. Автор щодо змоги дістати державну посаду, покищо майже нема: покищо йдуть дальші редукції українців (усунення лікарів-українців з львівської Обезпечальні!). Покищо істнує у нас пересичення т. зв. сільською інтелігенцією, що через брак роботи сидить масово на карку батьків по селах. Покищо є в нас шалене безробіття високошкільних абсольвентів, які йдуть навіть на фізичну чорну роботу, затаюючи свій диплом, щоб не згинути з голоду (у заведенні чищення міста у Львові!). Знаємо ці факти і пишемо на основі фактів.

Порівнання з польським громадянством, на нашу думку, шкутильгає, бо сусіди наші мають рідну державу, яка регулює безробіття, маючи завжди змогу творити відповідну скількість нових етатів. Нинішне безробіття польської інтелігенції та недавня редукція етатів є одним аргументом більше — проти виводів Автора.

Під усім тим, що ш. Автор пише про поборювання безробіття внутрі нашого громадянства, про ріжні нездорові явища, про установи і т. д. — підписуємось обома руками.

15 міліонів на допомогу хліборобства.

Економічний комітет міністрів призначив 15 міліонів золотих на технічні інвестиції, щоб піднести торговлю хліборобськими продуктами. Ці гроші підуть на будову збіжевого елеватора у Гдині, шпихлірів у краю, холоділень, розбудову молочарства і молочних перетворів.

Одночасно уряд веде акцію, щоб припинити спекуляцію харчевими продуктами по містах. Уряд недопустить, щоб ціни на харчеві продукти по містах були вищі, ніж звичайні ціни, які дістає хлібороб.

Ярослав і ярославський повіт у світлі статистики.

Головний Статистичний Уряд подає такі статистичні дані про місто Ярослав і ярославський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір ярославського повіту 1.310,3 км.². Загальне число населення повіту 125.833 осіб, в того 60.657 мужчин і 65.176 жінок. Густота населення на км² 96,0 осіб. У повіті дві міські, 11 сільських волостей, 107 сільських громад, 463 місцевостей. В Ярославі жило 22.195 осіб без війська по касарнях, з того 9.978 мужчин і 12.217 жінок.

ПОДІЛ НАСЕЛЕННЯ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

За віроісповіданням проживало в Ярославі **3.200 греко-католиків** (14,4 прц.), 12.594 римо-католиків (56,7 прц.), 6.272 жидів (28,3 прц.) і 109 інших (0,5 прц.).

По містечках ярославського повіту проживало **269 греко-католиків** (6,4 прц.), 1.826 римо-католиків (43,6 прц.), 2.084 жидів (49,8 прц.) і 8 інших (0,2 прц.).

По селах жило **48.769 греко-католиків** (40,1 прц.), 69.232 римо-католиків (56,9 прц.), 3.365 жидів (2,8 прц.), 64 інших.

МАТІРНА МОВА.

В Ярославі записали, що матірною мовою українською говорило **490 осіб (2,2 прц.)**, руською **259 (1,2 прц.)**, **себто разом нашою мовою говорило 749 осіб (3,4 прц.)**; польську мову подало 17.325 осіб (78,1 прц.), жидівську з гебрайською 4.044 (18,2 прц.) і 49 іншу.

По містечках ярославського повіту записали, що українською мовою говорило 53 особи (1,3 прц.), руською 24 (0,6 прц.), себто разом нашою мовою говорило 77 осіб (1,9 прц.); польську мову подало 3.675 осіб (87,8 прц.), жидівську з гебрайською 426 (10,2 прц.).

По селах записали, що **українською мовою говорило 11.168 осіб (9,2 прц.)**, **руською 8.999 осіб (7,4 прц.)**, **себто разом нашою мовою говорило 20.167 осіб (16,6 прц.)**; польську мову подало 99.429 осіб (81,7 прц.), жидівську з гебрайською 1.594 (1,3 прц.), 33 осіб іншу.

ГРАМОТНІСТЬ.

В Ярославі вміло читати і писати 16.593 осіб (90,6 прц.), вміло тільки читати 96 (0,5 прц.), **не вміло ні читати ні писати 1.479 осіб (8,1 прц.)**.

По містечках на 4.187 осіб **неграмотних було 446 осіб (13,4 прц.)**.

По селах уміло читати і писати 68.363 осіб (75,6 прц.), тільки читати 912 (1,0 прц.), **не вміло ні читати ні писати 20.288 осіб (22,5 прц.)**.

МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ.

В Ярославі мешкальних нерухомосей було 2.054, мешкальних будинків 2.243, загальне число помешкань 5.046, загальне число кімнат у помешканнях 10.953, пересічне число осіб на кімнату 2,0.

По **містечках** мешкальних нерухомостей було 610, мешкальних будинків 630, загальне число помешкань 958, загальне число кімнат у помешканнях 1.987, пересічне число осіб на кімнату 2,1.

По **селах** мешкальних будинків було 22.251, загальне число помешкань 23.085, загальне число кімнат у помешканнях 34.092, пересічне число осіб на кімнату 3,6.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

В Ярославі проживало: з хліборобства 2.394 (10,8 прц.), з гірництва і промислу 6.129 осіб (27,6 прц.), з торговлі й обезпечень 4.261 (19,2 прц.), комунікації і транспорту 1.487 осіб (6,7 прц.) і з інших джерел (урядовці, лікарі, адвокати, судді, інваліди, емерити, домашня прислуга і т. д.) 7.924 осіб (35,7 прц.).

По **містечках** черпало засоби на прожиток: з хліборобства 495 осіб (11,8 прц.), з гірництва і промислу 1.297 (31,0 прц.), з торговлі й обезпечень 1.342 (32,0 прц.), з комунікації і транспорту 129 осіб (3,1 прц.), з інших джерел 924 осіб (22,1 прц.).

По **селах** проживало: з хліборобства 108.952 особи (89,6 прц.), з гірництва і промислу 5.207 (4,3 прц.), з торговлі й обезпечень 1.748 (1,4 прц.), з комунікації і транспорту 1.375 осіб (1,1 прц.), з інших джерел 4.364 осіб.

ВЕЛИЧИНА СІЛЬСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 18.895 господарств: **карловатих нижче 2 га було 7.985 господарств, на яких проживало 34.013 осіб (4,3 на господарство)**, 7.297 простором 2—5 га, на яких проживало 39.523 осіб (5,4 на господарство); 1.366 простором від 5—10 га, на яких проживало 8.393 осіб (6,1 на господарство), 106 простором від 10—15 га, на яких проживало 635 осіб (6,0 на господарство), 38 простором від 15—50 га, на яких проживало 205 осіб (5,4 на господарство) і 35 простором понад 50 га, на яких проживало 131 (3,5 на господарство).

З найманої праці у хліборобстві проживало 13.847 осіб; з цього на умових робітників припадало 165 осіб, на фізичних робітників 13.682 осіб, між якими було 264 ремісників.

Які податкові залеглости можна сплачувати обліґаціями.

Міністерство скарбу розіслало до всіх скарбових палат і скарбових урядів обіжник з вияснення, що обліґаціями 6 прц. народової позички і 5 прц. конверсійної позички можна сплачувати залеглости таких державних податків: ґрунтового, промислового, оборотового, доходового від нерухомостей, від помешкань, від будівельних площ, військового з державними і самоуправними податками.

Скарбові палати й уряди зачислюють згадані обліґації по їх номінальній вартости і вартість купону до дня, коли віддано обліґацію на заплату податкових залеглостей.

—o—

Страшна залізнича катастрофа.

ПОЇЗД З ВІЙСЬКОМ УПАВ З НАСИПУ.

ШАНГГАЙ, 24. 9. ПАТ. Військовий поїзд, зложений з паровозу і 15 вагонів, яким їхали вояки 109. дивізії до провінції Шенсі проти комуністів, упав з насипу з висоти 30 метрів недалеко Шен-Чан, у західній частині провінції. В катастрофі згинуло 200 вояків, понад 200 є ранених.

ВОЛОДИМИР НЕСТОРОВИЧ

Кілька днів над Чорним Морем.

Враження з поїздки до Варни.

I

ВІДІЗД ЗІ ЛЬВОВА І ЖИТТЯ У ВАҐОНІ.

Виставою, біля якої я найчастіше зупинявся, маючи перед собою вигляди на одномісячну відпустку, була вистава львівського „Орбісу" на Маріяцькій Площі. Югославія, Відень, Скандинавія, Варна, Ґдиня, Закопане і т. і. Все те манило, зараз, що стан особистих фінансів заздалегідь виключав деякі пляни. З названих місцевостей чи краях — одні манили новиною, інші — як Відень чи Закопане — бажанням відсвіжити несперті спогади з давніших літ. І хоч вибрати було нелегко, рішення впало: Варна, Болгарія, Чорне Море...

Помогло мені відкриття мавзолею в честь польсько-угорського короля Владислава з Ягайлонів, який згинув під Варною 10. листопада 1444. р. в боротьбі проти турків за християнську віру і визволення Болгарії. Орбіс між іншими документами, як: „довуд особісти", військова книжечка, посвідка осідку у Львові, жадав і дозволу від старости на виїзд за кордон. За цим треба було ходити трохи довше, а часу було вже дуже мало. Роля кореспондента, в якій я мав виступити на згаданому святі, причинилась до швидкої полагоди справи.

На двірці в день виїзду миле і немиле розчарування. Миле — бо лавки III. кляси побиті шкірою і доволі мягкі (румунські ваґони). Немиле — бо з ресторанового ваґону, де мали нас кормити на кошт уже „Орбісу" (180 зол. за 11 днів, у чому містились кошти пашпортів, переїзду, харчів і поміщення), не було ні сліду. А в додатку моя товаришка залишила в хаті приготоване салямі, до чого тільки тепер призналась.

Розглядаємось по сусідах. Склад їх покищо плинкий, бо є такі, яким не визначили ще остаточно місця. Згодом залишаються „постійні" сусіди: незвичайно мила варшавянка панна Ксеня (вік... гм... скажім 32) і пан Геврик, купець ан гро з Варшави, який швидко зєднує собі серця всіх своїм опікучим інстинктом і якого охрещують іменем „папаша".

Чому по російськи „папаша"? Діло в тому, що наша українська мова, київське походження моєї товаришки, варшавське походження сусідів, що ще не стратили лінґвістичних впливів з передвоєнних часів, і ціль нашої подорожі — Болгарія, яку ми всі уявляли собі більш-менш як країну з церковно-славянською мовою (або щось у тому роді) — все те дало право громадянства... російській мові.

Наш поїзд гнав майже нестримно, здавалось, з вітром у перегони. Станиславів, Коломия, — і ми за гутіркою з новими знайомими не стямились, коли станули на кордоні і коли в нашому ваґоні взялись мундуровані і немундуровані румуни для перевірки документів. Уже перед тим передано нам листу, де требаб було вписати валюту, що заповнювала наші портфелі. Польські золоті, румунські леї, болгарські леви... Кілько одних, кілько других, кілько третіх. Це нагадало нам, що ми в країні девізово-валютарних обмежень. Та в мене була совість, як кишеня, занадто чиста. У Львові не вдалось мені купити ані леїв, ані левів. Великий промах з уваги на ріжницю курсу. Але годі!

В обідову пору станули ми на черновецькому двірці. Стояли ми дуже коротко, так, що про обід не було що і мріяти. А розчарування прийшло остаточне: в дорозі „Орбіс" не харчує, до цього — мовляв — він зобовязаний аж на місці. Вспів я тільки купити в буфеті кілька „канапок" і побалакати з жандармом, буковинським українцем, який до війни служив в австрійській жандармерії і мило згадував касарні у Львові при вулиці Льва Сапіги. Тихцем додав, що тепер мусить бути „румуном"...

У вікні промайнули біденькі деревляні буди з брудними подвірями, потім панорама міста з банями церков і стрункими вежами костелів. Терен горбковатий. Під залізничий шлях підбігають простори смуги кукурудзи, геп далі пнялись під гору полукіпки збіжа, а на обрії маячіли ліси, переривані денеде голими горбами. Час від часу промайнула якась дивовижна назва: Цучіорїль Маре, Бурдуєні, Верешті, Пасканї... Табуни худоби і сірі плями збитих до купи овець бурі худоби і сірі плями збитих до купи овець зустрічались дуже часто на широких просторах, замкнених ланцюгами гір, і вказували на перевагу годівляної господарки.

Краєвид розгубився в яскравому світлі електричних ламп у ваґоні. До нас присівся жіночий весельчак панна Міра, колишня чи теперішня артистка одного з варшавських кабаретів. Десятки справді добрих анекдот, що їх вона нам оповіла з професійною рутиною, впровадила безтурботний настрій у наш куток. Не звернули ми

ЕНДЕКИ ПРАЦЮЮТЬ.

Волинь, 20. IX. 1935. р.

Образ життя Волині, що його виробляють собі читачі польської преси, не зовсім відповідає дійсності. Знають дещо про те життя лише місцеві мешканці та й то не в повній мірі.

Але читач і пересічний громадянин, занятий вічними турботами за важкий повсякденний хліб, особливо мало знає про невпинну працю волинських ендеків. Вони зовсім не дармують, хоча про них буцім-то не чутно.

В ради-годи довідується про їхню невсипучість польський громадянин із якоїсь маленької летючки, друкованої, наприклад, на шапірографі та розклеєної десь біля костела чи в іншому подібному місці, де на короткий час скупчується польська публика. Зміст цих летючок — тривожний дзвін на сполох: мовляв, небезпека для польськости на кресах.

Одночасно ендеки ведуть сильну кампанію проти сьогоднішніх чинників, що кермують політичним життям Волині, закидаючи їм українофільську лінію, шкідливу для польської рації на східних землях та для держави. У цій закулісовій роботі вони цілковито природні — безкомпромісові україножери.

Але тільки за кулісами життя.

При зустрічі з українцями, особливо з селянством, до якого вони підходять усіми шляхами й способами, ендецьке обличчя цілковито міняється: у тих випадках вони виступають, як наші старі добрі „приятелі", повні для нас доброї волі, прихильности й співчуття. Здобути собі прихильність українських мас є, видно, одним із конечних завдань сьогоднішніх ендеків, відсунених від керми політичним життям. Це для майбутности, на всякий випадок, коли може прийдеться спертися на українське селянство.

У цій подвійній грі волинські ендеки в повній мірі використовують помилки дотеперішніх кермуючих чинників.

— Бачите, — промовляють до українського серця тоном сердечних приятелів, — за *наших* часів ви мали й Просвіти, й кооперативи, й Ревізійний Союз і інші орґанізації; вільно відбували собі з'їзди, наради, свята, походи, курси; мали можливість переводити вибори, як хотіли, й вибирати тих, хто вам подобався. А тепер що маєте?

Треба ствердити, що ці арґументи й це „співчуття" починають промовляти до серця наївних українських мас чи бодай деяких їхніх відломів. „Пан з міста", що так говорить стає доброю людиною, приятелем, викликує до себе довіря й деякі надії.

Маси починають шушукатись; думки, кидані ендецькими агітаторами буцім-то так собі, без ніякої мети, передаються з хати до хати, з села до села. Ендеки стають ближчими за інших. Їхніми успіхами найбільш наївні починають радіти.

Одним словом, волинські польські народовці, завдяки вчорашнім і сьогоднішнім помилкам волинської національної політики поволі здобувають собі ті наші маси, яких ніяким способом не могли собі здобути в часі, коли були при владі.

Які з цього факту роблять для себе висновки рішаючі політичні чинники, і чи вони взагалі здають собі справу з кертичної роботи своїх політичних ворогів, це не наша справа. Але завоювання собі симпатії мас табором ендеків, а навіть і симпатії деяких українських інтеліґентів, не може не звернути на себе уваги кермуючих українських чинників.

Подвійна гра ендецького табору на Волині, гра дуже зручна, просто мистецька, загрожує нашій національній рації великими шкодами в майбутности. І українська інтеліґенція Волині, не зважаючи на своє дуже тяжке положення, повинна розпочати зі своєї сторони контракцію. Занадто вона добре знає дволичність і україножерство ендеків, щоб могла спокійно придивлятися, як обманюють себе наші маси вірою в отих новонароджених приятелів: у старих вовків, одітих в овечі шкури.

Senex.

Невже це можливе!

З поважних хліборобських кол приходять тривожні вістки, що скарбові уряди почали екзеквувати залеглости, яких платність на основі розпорядку міністерства скарбу відложено до 15. жовтня ц. р. Справедливо запитують хлібороби, чи відложення було свідомим господарським потягненням, чи тільки виборчим маневром. Бо характеристичне, що несповна тиждень після виборів скарбові уряди самовільно ломлять розпорядок міністра скарбу. Якщо ця самоволя скарбових урядів не буде негайно приборкана, слід рахуватися з наглим спадком збіжевих цін і з поважними труднощами в реалізуванні хліборобської політики.

Просто не хочеться вірити, щоби щось подібне могло бути, але предложені відписи екзекуційних наказів не полишають ніякого сумніву.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Ретроспективна вистава
українського мистецтва.

LV-а вистава Національного Музею, влаштована коштом Союзу Прихильників Н. М. в приводу 30-ліття музею, дає змогу її відвідувачам зв'язатися з представниками творчих осередків духового життя Нації. Малярство, різьба, графіка — музичні композиції та їх виконавці на сцені й естраді — рукописи письменників — ось зміст цієї вистави. Очевидно тільки в виборі легкодоступного матеріялу, свого роду нарис досягнень, без претенсій на всебічну повноту мистецького життя усієї України.

Не мали зрештою таких претенсій і всі попередні вистави. Впорядчикам цих вистав завсіди йшло про те, щоби на зібраному матеріялі, зв'язаному з якимсь важнішим моментом національного життя, підкреслити вагу діяльних сил, та дати глядачам нагоду вчутися і вжитися в пережите, іноді давноминуле, та проте ще й нині живе.

Усі ці вистави відбувалися здебільша на тлі постійних вистав поодиноких музейних відділів, часто поруч з ними, та звичайно немов у звязку з ними. Без окремих саль для часових вистав не могло бути інакше; а ждати на салі, ледви чи можливе було з огляду на вагу кожної вистави. Нема змоги й сьогодні примістити на 500 м. кв. площини навіть цю невелику частину наміченого для вистави матеріялу так, якби слід. За 30 літ запопадливого збирання, зберігання та систематизації яких 80.000 предметів годі було подбати за окремі склади для запасу поодиноких відділів, та за необхідну для вистав обстанову. Цій справі доведеться посвятити чимало уваги й зусиль в найближчі літа музейної праці.

А всеж показаний матеріял може найкраще свідчити про велике змагання, яке йде у нас на всіх ділянках мистецької творчости — між занепадаючим консерватизмом, та наростаючим поступом у тематиці й стилевій формі твору. Школа, манера, мода, попит — на наших очах падають у всіх ділянках мистецтва, а на їх місце чимраз більше вибивається оригінальна творча одиниця зі своїми — обявленнями, перемогами, бурями, себто ревеляціями і революціями, щоби остаточно створити свою безпомічну відірваність від тієї традиції, яка теж колись була виявом і вислідом невиданої й неслиханої новини!

Ці перевороти в образотворчому мистецтві старалися впорядчики тут і там яскравіше підкреслити, а в інших випадках зрівнати — чи то приміщенням, чи добором поодиноких предметів. Таким робом вистава має виявити дві окремі течії в українському мистецтві за останні 30 літ: традиційну з к. XIX. в., та новітню, позвенну за останніх 15 літ. Старша течія котить свої води річищем народницького романтизму, що залюбки звертався до побутової тематики, а молодша течія бурлить по безмежних просторах міжнародного неоромантизму, що захоплюється найтруднішими проблемами мистецтва „самого в собі".

Тут на перше місце висувається питання про суть національного мистецького твору. Мистецтвознавство відчуло потребу вирішити цю проблему, внаслідок чого після війни в першу чергу музейна праця звернулася до цієї проблеми. Найкращі осяги в цьому напрямку дають вистави, де є добра нагода заглянути за занавісу таємного варстату мистця. На цій виставі показано тут і там одну-другу хвилину росту мистецького твору — в музичних композиціях і рукописах поетів та вперше злучено виставу з живою ілюстрацією й інтерпретацією чолових діячів сцени й естради.

Крутий шлях довгої праці маляра-мистця можна буде пізнати щойно на посмертній виставі Олекси Новаківського, для якої залишив Покійний дивно багатий матеріял. Його мистецька спадщина виявить стихійну силу творчого духа його дужий розмах до лету в недосяжне, та постійне горіння творчої волі для вияву мистецьких вартостей.

На нинішній виставі можна пізнати ступні стилево-технічної ріжноманітности в творах поважного числа українських мистців останніх 30 літ. А це певно причиниться до того, що ширші кола глибше пізнають громадську сторінку самого мистецтва внаслідок чого може зрости серед нього зрозуміння для краси найбільших осягів українського національного мистецтва в іконах і мініятурах XIV—XVI. вв., та через красу ікони-образу й різьби XVII—XVIII. вв. остаточно допоможе йому глибше відчути новітні течії у мистецтві з чисто мистецького становища.

Постійним надбанням цієї вистави залишиться памятник Основникові Національного Музею, здійснений при допомозі неназваного прихильника музею і його Творця, та самого мистецького твору. Твір мистця має бути видним символом повсякчасного життя у Національному Музею його Основника Галицького Митрополита Андрея Шептицького.

І. Свєнціцький.

Львів, 21. вересня 1935.

Напад бандитів на Мукден.

Стан облоги в місті.

ШАНҐТАЙ, 24. 9. ПАТ. В Гуан-Ку-Тун коло Мукдену дійшло до кривавих боїв між японським військовим відділом і ватагою бандитів з 200 осіб, які намагались здобути залізничу станцію у Мукдені. В бою згинуло 56 японців і 43 бандитів, 10 бандитів дісталось до неволі. Японські війська відбили наступ, але залізнича комунікація перервана. У Мукдені оголосили стан облоги.

Нова шпигунська афера у Франції.

Перед кількома днями влада арештувала у Штрасбурґу німкиню і данця. Спершу кружляли поголоски, що їх арештували за ширення комуністичної пропаґанди. Тепер виявилось, що арештовані є небезпечними шпигунами, які працювали для СССР. При арештованих знайшли більшу суму грошей і компромітуючі документи, які торкаються справ оборони Франції. Між документами був подрібний план тактики комуністів у французькім воєннім промислі. Цей документ розглядала в суботу на засіданні французька рада міністрів. Сподіються, що уряд поробить дипльоматичні кроки. Париська преса пише, що тут іде про шпигунську організацію, яка вела розвідку у Франції й опісля висилала дипльоматичним кур'єром документи за кордон.

навіть уваги на вістку, що з нами їде вже ресторан, де можна „за гроші" зїсти вечеру.

Ресторанний ваґон справді був, але „гран дінé" було своєю ціною не дуже приступне, головно для тих, що не мали леїв. На найближчій станції випили ми по два чаї з дуже смачними тісточками, і були зовсім ситі. Таких, як ми, що не хотіли датись обдирати, було чимало.

Нічліг — як звичайно у ваґоні. В кожному переділі з двома лавками було всього 4—6 осіб, так, що при використанні полиць і валізок, могли всі як-так лежати, зменшуючи свою довжину на пів метра. Щоправда один спізнений із ресторану лікар із Бельська, не найшов уже для себе місця. Йому пропонував ще хтось дотепно „висяче місце", але він вибрав ролю дижурного („таґскапраля" — як себе називав), обіцюючи лікарську поміч „у наглих випадках". Оповів він нам, якто одно подружа з Кельц зробило „арабську авантюру" представникові „Орбісу" домагаючись у ресторанному ваґоні вечері на кошт „Орбісу". Ця пара перед відїздом дістала письменну заяву з „Орбісу", що в ціні прогульки є теж кошти харчування. Авантюра помогла і обоє щасливих —заїдають тепер смачну панську вечеру на кошт „Орбісу".

Кілька осіб жалувало, що не зробило так само. Одна жінка — пробувала „відбитись" бодай у сні, бо по півночі довший час когось „збирала"... Чи бачила у сні відпоручника „Орбісу", чи може чоловіка, якого залишила у Варшаві, а пізний поворот до хати — годі було збагнути і питатись вправці було ніяково.

(Далі буде.)

Прапори маають у Козовій.

ВЕЛИКЕ РІДНОШКІЛЬНЕ СВЯТО

(Від спеціяльного висланника).

Про те, що Козова й уся околиця довкруги неї належить до т. зв. глухих закутин, свідчить хочби й те, що мало хто чував про таке містечко та знає, де воно лежить. А всеж минулої неділі вславилась козівська округа величавим та імпозантним святом у честь „Рідної Школи“, яке дооколичне громадянство тямитиме довгі-довгі роки. Було це свято-ювилей з приводу 30-літнього істнування кружка „Рідної Школи“ та вселюдної школи Р. Ш. в Бережанах.

ДЕЛЕҐАЦІЇ. — ПОХІД.

У святі взяв участь Преосв. Никита Будка, посол д-р Біляк, представники бережанських громадянських організацій, духовенство Козівщини та представники Редакцій „Діла“ й „Нового Часу“.

Свято почалося походом від парохіяльної церкви на площу, де відправлялася архієрейська Служба Божа. У якнайбільшому порядку, повазі й дисципліні уставились у чвірки села, які вспіли перед девятою годиною прибути до Козови. Похід, що йшов ринком і вулицями міста та якому цікаво приглядалися всі мешканці, уставився в такому порядку: на переді йшла дута орхестра і молодь із Городища (коло 70 чвірок), за ними село Комарівка (49), відтак ішла репрезентація і делеґати, дальше дитячий і мішаний хор із Слободи Золотої (79), шкільні діти і жіноцтво Козови (199) та орхестра, село Геленків (9), Олесин (4), Теофіпілька (18), Шепанів (9), Бушлів (7), Дібще (25), мужеський відділ з Козови (50), врешті процесія і духовенство з Кир Никитою. Коли вже похід входив на площу, прилучились іще до нього села: Бишки (15 чвірок), Козівка (25), Потік (25) і Таврів (10). Уже підчас Служби Божої наспіло ще кілька зорганізованих сіл, одначе ми їх не всилі були почислити.

НА ПЛОЩІ. — ПРОПОВІДЬ КИР НИКИТИ. — ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРУ.

На гарному положенням майдані гр. Шеліського вже здалека кидались увічі жовто-блакитні прапори, що гордо лопотіли в лагідному, осінньому вітрі та радували очі селян, яким уперше доводилось бути на такому торжестві. У вході на площу виднів напис синіми буквами на білій стяжці: „Рідній Школі — Козівщина“. Всі учасники уставились перед умисне побудованим престолом, що робив особливо миле враження гарними вишивками у народньому стилі.

Співав до Служби Божої хор із Слободи Золотої під управою дяка Петра Шанайди, що імпонував своїм незвичайно інтеліґентним зіспіванням. Проповідь виголосив старенький о. Абрамовський з Дібща.

Велике враження на учасників свята зробила глибоко-патріотична проповідь Преосв. Никити. Починаючи свято богослуженням, зазначує „Рідна Школа“, говорив Кир Никита, — що Христос і релігія є підставою істнування тієї установи, у якій виховується повірена їй молодь. Дайте нам релігію і мову, бо вкрадуть нам край — а „Рідна Школа“ саме стоїть на сторожі цих цінностей. Гармонійні відносини, що зазначились у нас між Церквою й Рідною Школою, дають запоруку, що молодь виховається якнайкраще, що вона зуміє навчитись шанувати авторитет, провід якому мусить повинуватися. А держава, що хоче станути в ряді чесних народів, мусить цінити святощі, основані на евангельських правдах, школу, мову й релігію. Кінчаючи свою проповідь, що її учасники слухали із запертим віддихом, візвав Кир Никита усіх держатися вірно рідношкільного прапору, який саме посвячують і дати дітям три найважніші святощі: Бога, любов до України й радість життя.

По Службі Божій довершив Кир Никита посвячення прапору, на якому був напис: Вселюдна Школа ім. Андрея графа Шептицького. Хресними батьками були адвокати д-р Бемко з Бережан, м-р Логуш, д-р Стадник, адвокат у Козовій, ред. Яворівський з „Нов. Часу“, студ. Евген Ткачук з „Діла“ і ще кілька визначніших громадян Козівщини

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ.

По цьому святочному акті відкрив академію іменем місцевого кружка „Р. Ш.“ д-р Стадник та передав слово голові кружка „Р. Ш.“ в Бережанах д-рові Бемкові. Д-р Бемко підчеркнув велику ріжницю, яка зайшла між святом у Козовій і тим самим святом у Бережанах у червні ц. р. та зазначив, що зміна в нашому політичному життті вможливлює нам відбувати без перепон наші нац. свята та зберігати й освячувати наші народні цінности. З черги говорив посол тієї округи адв. д-р Біляк від Головної Управи „Р. Ш.“, Української Парляментарної Репрезентації й від себе. Врешті виголосили привітні промови п. Евген Ткачук від Ред. „Діла“ й „Неділі“ та ред. Яворівський від концерну „Українська Преса“. Під кінець д-р Бемко відчитав безліч письменних привітів від усіх наших культ.-освітніх установ та приватних осіб.

Самаж академія почалась незвичайно симпатичним видовищем: партією живих шахів, балетно-хореографічною композицією укладу п. Л. Сагайдачного з Бережан, при співучасти п. Марії Маслаківної і Теодозії Перасадівної, у виконанні дітей вселюдної школи. Ця точка просто очарувала гостей. Уклад, виконання, строї такі чудові, що конче слід би цю точку виставити у Львові на першому святі Р. Ш. Звертали на себе увагу вигадливі строї роботи п. Джулинської й особливо подобались обі королеви: Зоя й Оксана Джулинські. По їх виступі оклики „славно!“ й оплески не вгавали довго-довго.

Відтак бачили ми вправи вільноруч хлопців із рільничої школи в Шибалині (всі у штанах із зрібного полотна), вправи доросту і старших дівчат та хлопців із Денисова — одна з найкращих точок, вправи доросту з Козівки, виступ „Каменярів“ з Денисова у вежах, відтак виступи хорів із Золотої Слободи, Городища, Ковалівки, виступ орхестр і багато інших точок, яких виступи протягнулись до пізного вечора.

КОМЕРС.

По академії запросили всіх гостей до домівки б. (розвязаної) читальні, де відбувся комерс. Серед незвичайно милої, товариської атмосфери ділилися гості враженням із удатного свята. На комерсі були всі представники організацій, селянства, міщанства, не було тільки місцевих націоналістів. На комерсі дякував д-р Бемко Кир Никиті, духовенству й гостям за участь та звеличення свята, д-р Стадник від свого кружка подякував епископові, рідношкільному й політичному представникові д-рові Білякові та представникам преси. Відповідав Преосвящений у свому і митрополитовому імені, і його теплі слова мило вразили всіх приявних. Владика підчеркнув гідне явище: злуку села з інтеліґенцією, яка річево зазначилась на цьому святі. Відтак посол д-р Біляк у гарній промові згадав про лихий фінансовий стан „Рідної Школи“, взиваючи приявних стати горячими пропаґаторами поправи фінансового стану цієї установи та говорив про пошану збірного авторитету й політичного проводу, бо без цього годі зберегти всі тяжкою працею набуті національні цінности. По кількох промовах м-р Логуш від дооколичної інтеліґенції закликав до праці всіх тих, що досі відмовлялись від неї.

ЗАГАЛЬНІ ПІДСУМКИ

На основі наших обчислень ішло зорганізованим походом 2.400 учасників, не враховуючи орхестр, хорів та впорядчиків. Тому, що за походом прийшли ще групи із десяти дальших сіл та що багато народу прибуло на свято незорганізовано, возами й поїздом, всіх учасників свята нараховували на 6 тисяч.

Гарна й тепла осіння погода, приява Преосв. Никити й добра організація місцевого комітету причинились до того, що свято випало величаво й на завжди залишиться в памяті громадян Козівщини

Евген Ткачук

Підпольна праця комсомольців у світі.

МОСКВА, КАП. З нагоди дня міжнародного союзу комуністичної молоді оголошено з Москви російською мовою статистичні дані, які найкраще ілюструють зріст комунізму і безбожництва у світі. Офіційно секції істнують у таких державах: в Арґентині — 5.000 членів, в Англії — 2.200, в Бельгії — 800, у Швеції — 5.701, у Злучених Державах — 9.000, у Франції — 17.000, в Норвегії — 2.000, у Мексику — 650, в Канаді — 2.500, в Голяндії — 1.300, в Уруґваю — 250, в Данії — 900, у Швайцарії — 310, в Ісляндії — 500, в совітській частині Китаю — 100.000, себто разом 152.111 членів. Нелеґальні секції істнують: у Чехословакії — 12.400 членів, в Австрії — 3.500, в Польщі — 13.000, в Еспанії — 12.000, на Кубі — 3.050, себто разом 43.950. Крім того міжнародній союз комуністичної молоді має різні інші секції, про які статистичних даних Москва не подає. Згадано тільки що, інші секції начислюють 26.287 членів. Вони поширюють свою діяльність у таких державах: у Німеччині, Греції, Тунісі, Альжирі, Перу, Китаю, Італії, Югославії, Фінляндії, Кореї, Латвії, Естонії, Литві, Болгарії, Мадярщині, Ірані, (Персії), Палестині, Туреччині, Сирії, Японії, Португалії, Параґваю, Бразилії, Чілі, Колюмбії, Филипинах. Крім того гурти комуністичної молоді істнують: в Індіях Болівії, Індокитаю, Коста-Ріка, Порто-Ріко, Еквадорі, Венезуелі і Сан-Сальвадорі та інших краях. Ці гурти не входять покищо у склад організації.

Приспішена мобілізація в Лібії.

ЛЬОНДОН, 24. 9. ПАТ. „Таймс“ повідомляє з Каіро, що Італія мобілізує в Лібії нові військові відділи, які мабуть вишлють до Еритреї. Кожна округа Лібії має доставити означений континґент вояків, разом коло 20.000 мужчин. Далі „Таймс“ повідомляє, що біржа в Каіро і в Олександрії відновила свою діяльність. Минулої пятниці на обох біржах запанував переполох і дійшло до такої знижки цін, що влада замкнула біржі. Нині відкрили біржі на одну годину. Всі папери звишкували.

Італія горячково зміцнює свої порти.

РИМ, 24. 9. ПАТ. Урядовий денник повідомляє, що уряд призначив 12 міліонів лірів на негайне виконання надзвичайних і пильних публичних робіт. Кружляють поголоски, що уряд розбудує полудневі порти, щоб зміцнити безпеку побережа Італії.

Абісинці затримали італійського курієра.

АДІС АБЕБА, 24. 9. ПАТ. Абісинська влада в Ґомтарі затримала італійського курієра, що їхав до Адуї. Італійський посол Вінчі зложив у тій справі протест в абісинського уряду

Страшна смерть засипаних вуглекопів.

ОВІЄДО, 24. 9. ПАТ. У копальні Сан Феліз коло Мієрес завалився коридор і земля засипала 6 вуглекопів. Побоюються, що засипаних вуглекопів не вдасться врятувати

З відчитової салі.

Д-р В. Січинський: „УКРАЇНСЬКИЙ КИЛИМ“. У звязку з виставою народніх тканин і вишивок у музею Н. Т. Ш. відбувся дня 21. вересня в год. 18. виклад д-ра Володимира Січинського п. н. „Український килим“.

Провідні гадки викладу такі: Український килим — як і інші ділянки народнього мистецтва — є складною проблемою. Дотеперішні методи досліду не зясували й не розяснили цілої низки питань, звязаних з українським килимом.

Історичний розвій українського килиму датується на Україні ще археольогічними находками. Найвищий розвиток припадає на XVII. і XVIII. ст. Скрізь на Україні — на Полтавщині, Харківщині, Київщині, Чернигівщині, Волині, Поділлі, Галичині — процвітає килимарське виробництво. У килимарнях, де працюють фахівці, нерідко чужинці, виробляли теж інші тканини — макати, доріжки, пояси то-що. На XIX. ст. припадає занепад українського килимарства. Намагаються його відродити Ханенки, Федорович і інші, що стараються відновити старі зразки. У найновіших часах килимарство наново розвивається, на властивих основах. У сьогоднішніх зразкових українських килимарнях стосують техніку й рослинне краплення — найкращі прикмети народнього килиму. Рисунок, зладжений видатними українськими мистцями, спирається на народніх зразках, або дає нові оригінальні композиції.

Багацтво орнаментальне українських килимів дуже велике. Орнамент відбиває територіяльні традиції, звязаний тісно з технікою виробництва, відбиває мистецькі стилі ріжних епох, вказує на ріжнородні впливи, виявляє питомий характер і мистецький смак поодиноких майстрів килимарів.

Відродження килимарства та його буйний розвиток сьогодні вказують, що килим відповідає новітнім напрямкам і вимогам моди. Тканина, як прикраса хатнього нутра, тісно звязана з архитектурою та стилем меблі. Технічний орнамент і примітив композиції народньої тканини, при цьому її кольористична живість підходять найкраще до новочасного стилю й меблі.

І. Г.

*

Подаємо до відома, що реферат матері Северини ЧСВС на тему „Мої збірки народнього мистецтва в Америці“ відбудеться в неділю 29. вересня, в год. 18. у музею Н. Т. Ш. (а не 28., як було подано).

ДО БЕРЕЗИ КАРТУСЬКОЇ.

До табору у Березі Картуській вивезли п. Яр. Гладкого зі Львова, редактора журналу „Вогні“, Олександра Бусла, студ. унів. з Клеваня і Олександра Скоропаду, абс. гімн. у Рівнім з Дерманя, обох з рівенського повіту.

НОВИНКИ

— **Народня Організація Українців м. Львова** закликає своїх членів взяти участь у святкуванні 30-ліття діяльности Національного Музею, яке відбудеться в днях від 27. вересня до дня 27. жовтня ц. р.

— **Програма концерту „Українська пісня напротязі 30-ти літ“**, який відбудеться — у виконанні Марії Сокіл і Антона Рудницького — як друга точка Ювилейного Свята Укр. Національного Музею у Львові в пятницю 27-го ц. м., складається з трьох частин і виглядає так: Перша частина: М. Лисенко: „Хіба тільки рожам цвісти“, „Садок вишневий“; К. Стеценко: „*І Ви покинули“; Степовий: *„Елегія“; Д. Січинський: „І золотої і дорогої“; друга частина: Ст. Людкевич: „Піду від Вас“; В. Барвінський: „Ой люлі, люлі...“; Н. Нижанківський: „Вже осінь є“; Ф. Надененко: *„На озері“; В. Косенко: *„Співа зима“; третя частина: Ю. Мейтус: *„Серпень“; П. Козицький: *„Укрийте мене“, „А я у гай ходила“; Ст. Туркевич—Лісовська: *„Побіліла ніч“; Б. Лятошинський: „*Місячні тіні“, „*Прелюдія“ (з циклю „Місячні тіні“); А. Рудницький: „Самотна“, „Скарга дівчини“ (з циклю „Китайська флейта“). Твори зазначені * будуть виведені у Львові вперше. Одночасно повідомляємо, що з огляду на те, що на концерт 27-го майже всі карти вступу розпродані, концерт „Українська пісня напротязі 30-ти літ“ буде повторений з незміненою програмою у неділю 29-го ц. м. в год. 11.30 передпол. також у салі Національного Музею. За картами вступу, які уповажнюватимуть і до вступу на ювилейну виставу, звертатися до Дирекції Нац. Музею.

— **Відчит про відсотки.** На інавгураційному науковому зібранні Союзу Книговодців у Львові (вул. Бурлярда ч. 5) відбудеться в четвер, 26. ц. м. реферат д-ра Й. Герцля на тему: „Відсотки у світлі законів і судових рішень“. Початок в год. 19.15. Вступ для членів і гостей вільний.

— **Хліборобський показ.** Філія „Сільського Господаря“ в Старому Самборі влаштовує в днях 26 ц. м. до 2. жовтня в домівці т-ва „Просвіти“ хліборобський показ плодів поля, городу, саду, пасічництва, домашнього виробництва, рільничих машин і т. п. У звязку з тим відбудуться 27 ц. м. повітові збори пасічників, 29. ц. м. зїзд хліборобської молоді і 1. жовтня повітові збори жіноцтва. Інші дні призначені для шкільних і гуртових прогульок. Всі українські організації повинні масово звидіти цю хліборобську виставу.

— **В справі альманаха „Учительської Громади“.** В звязку зі статтею д-ра Ст. Барана про альманах „Учительської Громади“, поміщеною в „Ділі“, подаю до відома, що „Історія Учительської Громади“ не появилася в цьому альманаху в такому виді, як я її написав. Редакція альманаха поробила багато скорочень і змін в моїй статті, і мені передано до перегляду статтю доперва тоді, як вона була вже видрукована. Щоби не робити коштів „Учит. Громаді“ або й взагалі унеможливити видання альманаха, я з конечности та на просьбу голови „Учит. Громади“ згодився на те, щоби статтю видрукувати з моїм підписом. Але за зміст цієї статті я не можу все таки вповні відповідати. — **Омелян Терлецький.**

— **Новий директор Центробанку.** Минулого місяця уступив з Дирекції Центробанку довголітній її член, директор Омелян Саєвич. Після дир. Миколи Заячківського, який уступив з Дирекції „Народньої Торговлі“ минулого року, це другий заслужений ветеран української кооперації, який після довгої, вірної праці для кооперативної ідеї відійшов у стан спочинку, залишаючи своє місце молодшим працівникам. Дир. Омелян Саєвич, один з перших піонірів кооперативної ідеї серед українського народу, працював від 1904 р. як перший директор Ревізійного Союзу Українських Кооператив (Краєвий Союз Ревізійний), звідки перейшов на становище директора Центробанку, якого обовязки сповняв до останнього часу. У звязку з уступленням дотеперішнього члена дирекції Центробанку, п. Омеляна Саєвича, Надзірна Рада Центробанку покликала на це становище дотеперішнього директора Повітового Союзу в Рогатині п. **Івана Кузика.** Дир. Кузик виїде незабаром на обїздку по Українбанках, з якими відбуде важні конференції.

— **З учительських гараздів.** З початком шкільного року перенесено п. Білоусову, вчительку в Серниках Середних рогатинського повіту в познанську шкільну округу. Перенесення не попередило ніяке дисциплінарне доходження ані взагалі п. Білоусова не провинилася нічим супроти „взглендуф службових“. В подібний спосіб два роки тому перенесено її мужа на Куяви.

— **Арештування.** З початком вересня ц. р. арештувала поліція в Боратині пов. Сокаль К. Мусіївну, сем. абсольвентку і відставила її до судових арештів у Сокалі.

— **Справа чесного.** Ректорати вищих шкіл одержали інструкції міністерства освіти в справі чесного, яке мають платити студенти. Перша рата чесного платна до 15. листопада, друга до 1. квітня. На випадок признання відложення платности ці речинці не обовязують.

— **Голосяться до міліонового спадку.** У Бразилії помер недавно Моріц Цвік, власник великої плянтації, полишивши маєток вартости 3 міл. 640 тисяч долярів. Маєток має бути поділений між свояків, що живуть у Польщі та Румунії. Досі зголосилося 500 ріжних Цвіків, з того в самих Заліщиках 164, а в Чернівцях 30.

— **Львівська хроніка.** На лінії Львів—Стрий під Львовом кинувся під особовий потяг незнаний мужчина і згинув на місці. — На львівському цвинтарі повісився якийсь мужчина у віці коло 40 літ, з вигляду робітник. — В полудне при вул. Зибликевича упала на хідник 20-літня служниця Марія Врублевська, яка чистила вікна. Тяжко ранену відвезли до шпиталю. Виявилось, що нещаслива служниця не мала поясу підчас чищення вікон.

— **Вибрик молодих пастухів.** Особовий потяг, що їхав з Грималова до Тернополя, вїхав на купу каміння, зложеного на шинах. Машиніст здержав в останній хвилині потяг і не допустив до катастрофи. Слідство виявило, що каміння зложили на шини 9-літній Стефан Мандзин і 10-літній Павло Мацелюх з Бірок Великих, пасучи худобу біля шляху. Їхніх родичів потягнено до відповідальности за занедбання нагляду над дітьми.

— **Краєва хроніка.** В Теребовлі 28-літня робітниця Марія Ганкевич, вийшовши на подвіря, замоталася в дроти радієвої антени, що звисали на електричному проводі високої сили і згинула на місці. — В Станиславові помер Юліян Фолюшняк, б. член українсько-євангелицької місії та редакції „Стягу“. Зірвавши з протестантськими агітаторами, жив в останньому часі в крайній нужді.

— **Любов і ніж.** В селі Піддубцях пов. Рава Руська селянин Іван Боднарчук не мав щастя в любові і тому хотів ножем убити дівчину Марію Гнатейко. Нападена дівчина боронилася, але скалічена в руку зімліла і впала. Думаючи, що дівчину вбив, Боднарчук побіг до дому і вбив собі ніж у серце. Він помер, а дівчина ожила.

— **Вбивство перед 15 років.** При копанні рова на луці біля с. Милуші біля Луцька відкрито кістяк з останками однострою та зброї польського вояка з часу війни 1920 р. Справою заняласяпрокуратура. Арештовано двох селян з даного села, П. Дзюму й В. Войтюка, як підозрілих у вбивстві. Тлінні останки покищо залишено на місці й біля них поставлено варту, що стереже їх день і ніч.

— **Адвокат богохульник.** Ковельський адвокат Ігнат Маховський підчас розмови в канцелярії місцевого городського суду на релігійну тему вжив богохульних слів про Бога в приявї кількох осіб. Чув це судовий оборонець Сидорів і повідомив прокураторію, яка потягнула Маховського до судової відповідальности. Одначе луцький суд, якому передано цю справу, Маховського виправдав. Наслідком протесту прокуратора справа перейшла перед апеляційний суд у Люблині, який зніс присуд першої інстанції і засудив адв. Маховського на один рік вязниці з припиненням кари на 5 літ. Оборона внесла касацію до найвищого суду у Варшаві, який касацію відкинув і тимсамим вирок стався правосильним.

— **Згоріло господарство підчас обжинків.** Дня 15 ц. м. з наказу війта в Квашнинку відбувалися „обжинки“ в селі Заборолі. Головним організатором був хлібороб Берегович, знаний в околиці. Пізно в ночі, коли гурток „обжинковців“ бавився в школі після доброго частування горілкою, спалахнули господарські забудовання Береговича. В огні, крім збіжжа, згинув мертвий і живий інвентар. Поліція арештувала одного з молодих селян, підозріваючи підпал, але випустила його, бо він довів, що весь час був у школі. Кажуть, що ненароком счинили пожежу пяні малолітні сини Береговича.

— **Суд над комуністами.** Рівенський суд у Рівному на сесії в Кремянці засудив на кару вязниці за комуністичну діяльність мешканців Вишгородка Максима й Сергія Фаринюків на 5 літ вязниці та Івана Фаринюка на 4 роки.

— **Панщизняні традиції.** Цього року ввійшли в моду на Волині увіковічені одним з українських малярів „обжинки“ з часів панщини. З наказу війтів солтиси змушують українських селян варити, пекти, плести вінки, а селяни давати гроші й купувати горілку. Далі жінки чи дівчата мусять підносити „володарям“ із повіту, як колись поміщикам, сніп, вінки, квіти та приспівувати: „Обжінки, обжінки, напємося горілки“. І починається пиятика, якої „Відродження“ не бачило. Кінчиться пяним реготом, танцями, а іноді й гіршим.

— **Автобусова катастрофа.** Автобус, що їхав з Фордону до Познаня і віз прогульку, зложену з 36 дівчат, вїхав на придорожне дерево і розбився. Пятеро дівчат тяжко потовклося, а з них дві поломили собі руки та ноги.

— **Міліон утікачів.** Комісія Ліги Народів обчислила, що в ріжних частинах світа живе тепер 972.191 утікачів. Між ними є 700 тисяч росіян, 200 тисяч вірмен, 7 тисяч сирійців, 3.500 утікачів із сарського басейну. Крім того тисячі втікачів находиться ще в Америці, Африці і т. д., але про них нема докладних вісток. Між утікачами є теж чимало українців.

— **Давні злочини виходять на яву.** Підчас розбирання старого заїздного дому в мадярській місцевости Картсаг, що довгі роки була осідком ватажка опришків, ославленого Шандора Роса, знайшли в пивницях 30 людських кістяків і багато срібних монет з Йосифинської епохи. Як показується, його шайка ограблювала багатих чужинців, вбивала їх і закопувала в пивниці.

— **Украв холеричні бактерії.** На клініці університету у Фінфкірхені щезло 12 кріликів, яким у досвідних цілях защеплено бацилі холери та інших заразливих недуг. Перешукали цілий будинок, але кріликів не знайшли. Вони находилися в окремій клітці, звідки хтось їх украв, бо замки у дверцятах були розбиті. Університетська влада оголосила в місцевій газеті заклик до невідомого аматора кріликів, щоби їх віддав, звертаючи увагу на небезпеку, яка йому грозить. Якщо їх зверне, не зазнає від нікого ніякої неприємности.

— **Підчас пожежі повтікали божевільні.** В заведеннях для умовохорих у Бахмані під Мемелем вибухла пожежа, що охопила цілий триповерховий будинок. Усіх хорих числом 120 мусіли випустити, причому багато з них розбіглося по околиці. При помочі поліції вдалось їх повишукувати і забрати назад до шпиталю.

— **Смерть через осу.** Власник санаторії в Ерфурті, д-р Відербург, пючи лімонаду, проковтнув через необережність осу, яка впала до склянки. Оса вжалила його в пролик з трагічним наслідком. За кілька хвилин скорчились кормовий провід і дишиця, наслідком чого д-р Відерберг задусився.

— **Відгомін трагічної смерти королевої Астріди.** Бельгійський король Леопольд III. висловив бажання, щоби нещасливе авто, в якому згинула трагічною смертю бельгійська королева Астріда, затопити назад в озері Чотирьох Кантонів. Це бажання сповнено. Сильно ушкоджений самохід витягли з гаражу і завезли на місце, де скоїлася катастрофа. Акт віддачі нещасливого авта воді відбувся дуже поважно. Крім багатьох високих швайцарських достойників взяв в ньому участь також бельгійський посол з Берна. Він дав слово чести королеві, що припильнує того, щоби його бажання було виконане.

— **Самогубство через 1 кґ. ваги.** Фільмова артистка Дейзі Ґріфіт скінчила в Голівуді самогубством з незвичайної причини. На основі контракту вона не сміла важити більше як 57 кґ. Тимчасом дирекція фільмового виробництва ствердила у неї вагу 58 кґ. і звільнила артистку. Всі її заходи, щоби схуднути, не вдались і артистка зажила смертельну скількість веронालю.

— **Жінки живуть довше ніж мужчини.** У всіх державах стверджено надвишку жінок, себто чисельну перевагу жіночого населення, яка пояснюється, як доказує статистика довшим пересічним віком жіночого роду. Одно з найбільших американських асекураційних товариств означило на основі докладної статистики пересічний вік мужеських мешканців міста Ню Йорку на 57.84, зате жіночих на 61.72 роки. Це відношення є не тільки в Ню Йорку, але й серед населення краю, яке завдяки приятливішим життєвим умовинам осягнуло вищий пересічний вік, свідчить факт, що пересічний вік на провінції стверджено у мужчин 62 роками, у жінок 65.

— **Сорок тисяч радіо-апаратів по селах Туреччини.** Турецький уряд заводить по селах сорок тисяч радіо-апаратів. Головна ціль — ширити культуру і політичну пропаганду по всьому краю. Власники цих радіо-апаратів будуть вільні від усяких оплат.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Історія одної брами.

Я стояв перед каменицею „Просвіти“ і ждав на когось. Сотки людей переходило мимо, десятки вистоювало, чекаючи на щось, або й не чекаючи на ніщо. Сонце плило по непорочній синяві, ласкаве, журливо усміхнене, осіннє. Той, на кого я ждав — не приходив (останніми часами це мені щораз частіще трапляється!) і я обсервував незнайомих людей, щоби якось забити час.

Бачу: якийсь сивавий добродій, з парасолем і в зимовім пальті (видно з північної Галичини!) вже третій раз перейшов попри мене шукаючи чогось на камениці „Просвіти“. Дивився долом і задирав голову в гору, чомусь злостився і врешті сплюнув.

— Агі! Що за мара?! — сказав ніби до себе, а властиво до мене.

— В чім річ, шановний добродію? — спитав я.

— В чім річ!?... А от у чім! Я, пане... вибачте, як вас титулувати?

— Можна й без.

— Прошу дуже... Отже, бачите, пане директоре, я вже сорок літ є передплатником „Діла“. То значить, мій батько двацять, а двацять я сам. Нераз носив власноручно передплату, дописи, навіть раз чи два статті... Знаю в камениці „Просвіти“ всі входи і заходи, а ось нині ніяк не можу знайти брами. Знаю докладно: з одного боку крамничка, а з одного вузенький пересмик до камениці. Чоловік, пане добродію, не сліпий, а брами не можу знайти.

Я тоді з викладом:

— Шановний пане! Як відомо вам, пятнацять літ була в брамі жидівська крамничка. І булаб собі ще з кількадесять, але всьому пошкодив закон про охорону археольоґічних памяток. Одного дня, а було це тому менш-більш десять літ, прийшла до камениці маґістратська комісія і вирішила змінити браму. Після того була ще одна і ще кілька і врешті р. б. 1933. вийшов наказ перебудови. Проєкт нової брами був прийнятий дуже швидко, десь півтора року тому, а з хвилиною затвердження проєкту почалася горячкова праця, можна сказати: в американському темпі. Найвище місяць-два зривали стару підлогу внутрі брами, стільки само стягали камінні плитки на нову, а вже з укладанням то йшло громом: може три місяці, а може й то ні. Уставивши половину плиток, вийшла була мала затримка, бо на другій половині треба було зложити матеріял на нові двері. Але затримка тревала недовго, місяців найвище два і тоді пішло зі здвоєною скорістю. Пилки, долота, сокири стукотіли від раннього ранку до пізного вечора і за півтора місяця станула брама, спершу трохи неправильно, але потім зовсім так, як має бути. Бракує ще дечого: шиби в горі, клямки в долині, замку в середині ,але це вже дурничка — найвище пів року. За рік — думаю — буде все на місці і брама буде упорядкована. Ось вона в теперішнім виді.

І я показав сивому добродієві на широкий вигідний вхід до „Просвіти“.

— Ах, то тут! — вигукнув захоплено добродій. — Ніколи був би не сподівався! — і з привички ввійшов у широку браму... боком.

А я подумав: Як довго ще треба ждати, щоби сяка-така рестоврація дійшла до деяких убікацій на другому поверсі на ґанку?!...

Галактіон Чіпка.

— **Ріжні вістки.** Нім. міністерство освіти обмежило вписи на університет; у берлінському університеті не може бути більше як 9450; першенство мають партійники та військові. — Еспанський уряд хоче для ощадности скасувати міністерства промислу, праці і шляхів. — В Єрусалимі на горі Скопус вибудують „Храм миру“. — В Англії почали пити багато більше шампанського вина (пів міліона пляшок більше за рік); причина — економічне життя кращає. — Між Парижем і Римом експрес зїхав на вантажний поїзд: 30 ранених. — Наслідник англ. престола, князь Уельський, лікується на вухо... в Відні. — У бриджевім турнірі американців та англійців англійці виграли за два дні 87 фунт. — Відомий італійський письменник Джіованні Папіні призначений звичайним професором італ. літератури в Больонії. — Славний італійський винахідник Марконі заявив, що не винайшов ніяких смертельних проміннів, тільки робить інші досвіди, яких покищо виявити не може. — Франц. нові декрети обмежили чужинцям право заробітку в ріжних галузях праці. — Під Ригою розбилася моторова лодка, причому втопилося 12 осіб. — У Варшаві пробував отроїтися Ервін Штравс, син віденського композитора Оскара Штравса, з причини родинних невзгодин. — В Альпах розбився німецький військовий бальон, причому згинуло 6 старшин і один пільот, що вертали з манеарів. — В Букарешті вродилася дитина без рук і ніг, але не жила довго. — Під Прагою при військових вправах вибухло гарматне стрільно, від якого згинуло чотирьох вояків. Двох вояків тяжко ранило.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

МОЖНА СТРИГТИСЬ В АВТОБУСІ.

Такий автобус придумала одна фірма в Ню Йорку. Іде він 35 хвилин з центру міста за місто без перерви. Щоб не тратити часу чоловіки можуть по дорозі стригтись і голитись в окремім маленькім сальонику, де урядує стрижій

СТРАХОПОЛОХИ ЩЕЗАЮТЬ.

У деяких селах в Ульстері щезали від якогось часу страхополохи виставлені селянами на полях. Виявилось, що старі штани, шапки і черевики, якими прибирали таких страхополохів, крали вночі безробітні робітники: або самі в них ходили або перепродували.

НАГОРОДА ПИЛЬНОСТИ.

Управа школи в амер. місті Нешвіл подала до відома учням, що хто буде добре вчитись той дістане дозвіл курити. Куреня суворо заборонене в цій школі. Який може бути успіх такої нагороди пильности — можна уявити собі.

КАНДИДАТ НА МИРОВУ НАГОРОДУ.

Шведський союз „Приятелів Совітського Союзу“ поставив на кандидата мирової нагороди Нобля — Літвінова. Чому не Мусолінія або Сталіна?

СПОРТ.

ТЕРНОПІЛЬ. УКРАЇНА — КРЕСИ 2:1 (0:1).

Змагання товариські, розіграні 21. п. м. в Тернополі. Голі для української дружини стріляли: Магоцький і Сиротюк. Крім того Сирегота, що грав на обороні, не використав карного. Креси перед більшою поразкою оборонив знаменитий воротар.

ТЕРНОПІЛЬ. УКРАЇНА — ЄГУДА 4:1 (0:1).

Другого дня розіграла Україна змагання з Єгудою, що їх вирішила певно у свою користь, давши у другій половині показ концертової гри. Ворота для української дружини стріляли: Воробець (з карного), Магоцький (2) і Мікльош.

В обох днях було на змаганнях повно тернопільської публики, що витала грачів України і їх перемогу дуже прихильно.

ХОДОРІВ. УКРАЇНА II — ВІЙ 3:2.

Друга дружина України гостила в мин. неділю у Ходорові, де виграла змагання з тамошньою сильною українською дружиною Вій з вислідом 3:2. Всі три голі для України II. стріляв Крушельницький.

НАДВІРНА. ПРОЛОМ—БИСТРИЦЯ (Надвірна) 1:1 (0:1).

Мистецтво Б-кл. Ворота стріляв Якібчук з карного. Суддя п. Міхаляк безнадійний. До цих тяжких змагань на горячому надвірнянському ґрунті виступив Пролом у складі: Андрішин I. і II., Моклович, Бриндзей, Зубак, Куліба, Демʼянчук, Пасти, Керпякевич, Якібчук і Ліськевич Б. Вся дружина грала добре й амбітно і рішуче заслужила на виграну, але коли суддя фабрикує офсайти й вільні, коли не звертає уваги на брутальну гру Бистриці, коли на бічного суддю, члена Пролому летять ріжні „заохочуючі“ слова, як напр.: „бій го в морден“, „злам му ноги“, — то річ ясна, що серед такої „спортової“ атмосфери годі виграти. Сама гра досить цікава, в I. половині вирівнана, зате в II. немилосердно дусить Пролом, так що Сич з нападу Бистриці йде до оборони, а Мурський на поміч. Таке переставлення все одно нічого Бистриці не помагає і колиб суддя суддював як слід, то Бистриця булаб мусіла програти у високім відношенні. Публики до 500 осіб, у тому багато української, яка навіть влетіла на грище, коли грач Бистриці ординарно розбив Андрішина I.

Б. Л.

ПЛИВАКИ, ПОЗІР!

Пливацькій секції К. Л. К. удалося законтрактувати кваліфікованого тренера усіх стилів і скоків для тих, що вміють і не вміють пливати. Курс розпічнеться в понеділок 30. вересня. Зголошення приймають на тренінґах у четвер і понеділок в годинах 18.45—19.45. Білети до пливальні можна набути в ЕКО, Сикстуська 29, у ціні 50 сот.

Нові книжки й журнали.

Григорій Дворянин: НАУКА СЕКТАНТІВ І КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА. Зі вступом Їх Ексцеленції Митрополита Кир Андрея Шептицького. Видавництво „Русалка“, Львів 1935, стор. 176, формат вісімки

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 25. вересня год. 8. веч. „Музика на вулиці".

Четвер, 26. IX. год. 8. веч. „Визволення".

Театр Ріжнородностей.

До пятниці включно нечинний. В суботу 28. вересня в год. 8. веч. Вечір сатири та пародій.

Кіна.

АДРІЯ: „Син Конг-Конга" „Лови на тигра".
АПОЛЬО: „Турандот".
АТЛЯНТИК: „Борюся за життя" (Павло Муні).
ВАНДА: „Федора", „Ремо-Сатан".
ГРАЖИНА: „Розмріяні уста (Е. Бергнер).
КАСІНО: „Секвоя".
КОЛІСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: „Мала неня" (з Франціскою Галь).
МАРУСЕНЬКА: „Людина-вовк".
МІРАЖ: „Мікі Макс у гостях Фліпа та Флапа", „Зводниця".
МУЗА: „Мужчини в небезпечному віці", „Шукачки золота".
ПАКС: „Донован" і додатки.
ПАЛЯС: „Легіон безбожних".
ПАН: „Обожана" (З Нормою Шірер), „Циганські романси"
РАЯ: „Капітан Коркоран" (Вл. Буріян).
СВІТ: „Для тебе співаю" (з Кепурою).
СОНЦЕ: „Дика дівчина", „Місто під терором".
СТИЛЕВЕ: „Авдієнція в Ішлю" і ревія.
УТІХА: „Поїзд-примара" та ревія.
ХИМЕРА: „Малий полковник" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Середа, 25. вересня 1935.

Відень (506,8) 16.05 Віденська музика, 20.0 Симф. концерт. **Братислава** (298,8) 18.35 Форт. ресітель, 19.40 Вальси й марші. **Прага** (470,2) 11.05 Джез. музика, 12.30 Легка музика. **Париж** (1648) 12.15 Симф. музика, 20.00 Сольо на арфі. **Білгород** (437.3) 13.15 Нар. пісні в супр. орх., 18.30 Форт. ресітель. **Берлін** (356.7) 16.25 Твори ріжних композиторів. 18.00 Граємо та співаємо, 19.20 Нар. пісні в супр. лютні, 20.45 Симф. концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.15 Форт. твори Шопена, 16.00 Легка музика, 19.00 Два форт. **Кельн** (455,9) 16.00 Нім. пісня, 19.00 Популярна музика Ліста. **Ляйпціг** (382,2) 20.45 Оп. вечір. **Мінхен** (405,4) 16.10 Нім. пісні, 17.00 Концерт. **Бреслав** 315·8) 12.00 Концерт, 19.00 Пісні Гріга та Брамса. **Будапешт** (549,5) 22.05 Циг. музика, 19.05 Швайц. пісні, 19.40 Солісти, 20.30 Форт. ресітель. **Міляно** (221,2) 11.30 Тріо, 20.40 Вечір ком. опер. **Рим** (420,8) 17.35 Популярна музика, 22.10 Танк. муз.

Четвер, 26. вересня 1935.

Відень (506,8) 17.10 Пісні й камер. твори Регера, 19.30 Концерт, 22.10 Цей мій Відень — китиця популярних мельодій. **Кошиці** (259.1) 17.40 Для Закарпаття, 19.30 „Черевички" оп. Чайковського. **Прага** (470,2) 12.30 Сальон. музика, 15.00 Дутий квінтет, 19.25 Цитри, 20.15 Хор. **Париж** (1648) 20.45 Авдиція, 21.45, 22.30 Симф. концерт. **Білгород** (437,3) 12.00 Військ. орх., 18.30, 21.00 Пісні. **Берлін** (356,7) 16.00 Твори живучих композиторів, 19.00 Форт. ресітель. **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.15 Нар. пісні. 19.30 Вес. авд. **Кельн** (455,5) 19.25 Пісні, 21.00 Концерт. **Ляйпціг** (382,2) 16.00 Пісні, 17.00 Муз. калейдоскоп, 22.30 Скр. соната Вестермана. **Будапешт** (549,5) 13.00 Симф. концерт, 17.35 Флет, 22.35 Циг. музика. **Міляно** (221,2) 11.30 Популярна музика, 17.05 Вок. концерт, 20.40 Орх. концерт. **Рим** (420,8) 13.05 Легка музика, 17.05 Вок.-інстр. концерт, 20.40 „Осудження Фавста" др. легенда Берліоза.

Львівське радіо.

Середа, 25. вересня 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Мудра й немудра материнська любов, 12.30 Надзвичайний світ у музиці з гр. пл., 13.25 Хвилина для жінок, 13.30 Найгарніша гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Легка музика, 16,00 Чуже хвалите, свого не знаєте — для ст. дітей з музикою та пісоньками, 16.20 Фр. музика з гр. пл., 16.45 Гутірка музика зі слухачами радія, 17.00 На білоруських рейстах, 17.15 Концерт, 27.40 Світ сміється — огляд закорд. гумору, 18.00 Концерт солістів (музика, спів Цвінська), 18.30 Література усп. кривди та тенденції, 18.45 Легкі твори на гітарі, 10.00 Мій невідомий скавт, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальний репортаж, 20.00 Легка музика з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Творчість Шопена, 21.35 Літ. нарис про Конрада, 21.50 Суч. лікування малярії, 22.00 Легка муз. орх., 23.03 Легка музика з гр. пл.

Четвер, 26. вересня 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.33, 6.34 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., у перерві ок. 7.20 Ранішній денник, 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Концерт, 13.00 Хвилина Маснета з гр. пл., 13.25 Для жінок, 13.30 Легка музика з гр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Концерт, 16.00 Гигієна олівця — опов. для мол. дітей, 16.15 Концерт мандолиністів, 16.45 Концерт муж. хору, 17.00 Прогр. розвиток польського соціялізму, 17.15 Концерт камер. орх.. 18.00 Концерт солістів, 18.30 Нові техн. проблеми світової радіофонії, 18.40 Турист. інформатор, 18.45 Твори на ксильофон із гр. пл.. 19.00 Львівське музейство, 19.20 Реклям. концерт, 19.35. 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Легка музика в вик. орх., 20.45 Веч. денник, 20.55 Із суч. Польщі, 21.00 Театр Уяви: „Чи мистер Браун винен?" Дж. Вольфа, 22.00 Пісні в вик. Стан. Аргасінської, 22.25, 23.00 Оперетка з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.30—5.33·50 зол.

Нім. марка 1·52—1·60, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·15—26·25, австр. шілінги 90·50 — 102, чеські корони 20·50—21·50, рум. леї 28·50—30·50, ліри 36·00—39·00.

Золото: Доляри 9.03—9·07, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50 Фльорен 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 50·50 — 52·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 40·50—42·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від до	від до
Жито одноціле	12·00—12·25	12·00—12·25
Жито збірне	11·75—12·00	11·75—12·00
Овес однол.	12·75—13·25	
Овес зб.	12·24—12·50	
Ячмінь бров.	14.50—15·50	
Ячмінь одн.	12·00—12·25	
Ячмінь на мл.	12·25—12·50	12.25—12·50
Гречка на млино	12·25—12·05	
Макухи льняні	14·50—15·00	
Фасоля біла	22·00—23·00	
Горох пільний	17·00—18·00	
Горох зелений	19·00—22·00	
Бобик	15·00—15·50	
Вика чорна	20·00—21·00	
Вика сіра	18·50—19·50	
Гречка на млино	12·50—12·75	
Ріпак зимовий	37·00—38·00	
Ріпак	34·00—34·50	
Просо краєве	12·50—13·00	
Висівки житні	6·50— 6·75	6·8ç— 7·00
Висівки пшен. гр	7·00— 7·25	
Висівки пшен. сер.	6·75— 7·00	
Висівки ячмінні	8·00— 8·50	8.30— 9·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 24-го вересня ц. р. кооперативам платив за:

дьоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·80 „
1 л. молока	0·13 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	3·40—3·45 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло звишкова, на молоко і сметану слаба, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 24. IX. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг** живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 80 дкг.	за 1 кг.	0·80 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „

Птицю приймає в кількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

ОПОВІСТКИ.

Подаємо до відома П. Т. Студентів, що перша проба хору „Бандурист" відбудеться в пятницю 4. жовтня ц. р. в год. 19.30 (7.30 веч.) у салі Муз. Інст. ім. Лисенка, вул. Шашкевича 5/III. Того самого дня можуть вписатися до хору нові члени. Гостям раді! За Управу: Козак Юрій, голова. Породко Діонисій, секретар. 409

„Наука сектантів і Католицька Церква". Під таким заголовком вийшла з друку актуальна книжка Гр. Дворянина, зі вступом Їх Ексц. Митрополита Кир Андрея. В книжці обговорені всі секти, які між нашим народом за останній час поширюються, тому кожний громадянин повинен зі змістом книжки зазнайомитися. Ціна зол. 4. Замовляти у В-ві Гр. Ганулька, Львів, Ольшевського 11. 406

Управа Видавництва „Вогні" подає до відома, що з незалежних від Видавництва причин найближче число „Вогнів" появиться щойно в перших днях жовтня п. р. 411

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці .	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол. 480—
„ „	1/2	„ 250—
„ „	1/4	„ 130—
„ „	1/8	„ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.